

**PRESIDENDI
TEENETEMÄRGI
VÄRSKE
OMANIK
KADRI-AIJA**

Loe lk 2

**ETTI JA RAINER
RÄÄGIVAD ELUST
MAAL JA LINNAS**

Loe lk 4-5

**VAATA, KAS SINA
VÕITSID REISI
BRÜSSELISSE!**

loe lk 6

Sotsiaaldemokraat

Veebruar 2016

www.sotsdem.ee

Eesti Vabariik 98

Ilusat vabariigi aastapäeva!

JUHTKIRI

Ajalugu ja geograafia

Ma ei tea kuidas teil, aga mul olid need kaugel kooliajal lemmiktunnid. Lisaks vahetunnile muidugi. Ja kui geograafial oli sellel ajal sovetlik lisandus, siis ajalugu räägiti ilma silma pilgutamata ennelkapee juhtnööride alusel. Sealt saime siis õpetust, et ühed olid head ja teised väga pahad ja mingeid kolmandaid ei saanudki olla. Ma ei saa kuidagi uskuda, et mu tolleaegsetest klassikaaslastest oleks keegi vähemalgi määral seda juhtnööride loodud ajalugu uskunud.

Sest kodus räägiti ju muud ja lausa vastupidist. Kõigil oli ju ikka keegi, kes oli jäänud Siberisse. Või siis saabuva „suure õnne“ eest paadiga vabasse maailma sõidnud. Või siis siinsamas ühel või teisel moel kannatanud. Aga ellu tuli ju kuidagi jääda, seepärast võetigi ajalugu nõukaajal suurusena nimega „vaat kus valetavad, kaabakad“. Ehk siis ülbelt sisemuses ültal alla vaadates ja ametlikus elus tõsise näoga noogutades.

Vaat see ülalpool kirjutatu on kauem elanud inimesele tuttav, aga nooremale ja eriti õppivale rahvale lausa ebapedagoogiline. Erinevalt minuealistest räägitakse neile kodus ja koolis sama ajalugu. Ja kuna noored kuuluvad meil teadmiste poolest maailma tippu, võtavad nad ka ajalugu ja geograafiat tõsiselt. Ja see on tore.

Need mõtted kipuvad ise pähe, sest Eesti mõttevahetuses kerkib mul mõnda inimest kuulates ikka ja jälle sama küsimus. Kas sa ajalugu oled õppinud? Kui ta ütleb, et ei ole, saaks ma veel kuidagi aru, sest vaadake, inimene lihtsalt ei tea ega oska selle peale tulla. Kui ta ütleb, et muidugi ja kuidas veel ja ainult viitele, siis tahaks tõesti teada üht – kuidas saab seejuures niivõrd loll olla? Vabandage seda otseütlemist, aga alati ei saagi viisakaks jääda.

Neil päevil, kui tähistame oma iseleemise sündi, ei saa ka kuidagi unustada, kuidas see otsa sai. Ja seda peaks meile see sama ajalugu just selgeks tegema. Eesti iseseisvus kadus meie jaoks kahe SUURE kokkuleppe tulemusena. Seda maailmas, kui kõik riigid ajasid omi asju ise enda huvides, oma naba imetledes. Ja meie kolm Balti riiki olime ka kõik koos küllalt väikesed, et neile kahele suurele vastu saada.

Meile tunti kaasa ja kolme riigi kadumist ei tunnustatud ega tunnustatud, aga kadunud olid need ikkagi. Ja siis ehitati kahe maailma vahele müür, kus meil õnnestus valed ja valskuse riigis ellujäämise ime ning selle müüri langedes uuesti vabaks saamine.

Ajaloost aga tuleks ju vähemalt midagigi õppida! Euroopas õpiti ruttu ja saadi aru, et inimväärse elu ja arengu alus saab olla koos tegemises ja olemises, ühtsete väärtuste kaitsmises, iga inimese austamises. Lühidalt – KOOS oleme tugevad!! Ja vabaks saanuna tegime ka meie plaani ja pingutasime ja saimegi osaks koos olevast Euroopast. NATOst rääkimata. Hästi tegime, sest ajalugu ei annagi meile muud soovitusi!!!

Kui nüüd vähekenegi järele mõelda, siis ka vabanemine ikkelt 25 aastat tagasi läks hästi nii tänu kokku kukkunud okupandile kui ka vaba maailma ühtsusele. Ja Eesti iseseisvuse, keele ja kultuuri arenemise, õnnelike inimeste vaba elu ja kõige muu ilusa loomise huvides tuleb meil seda koostööd kasvatada ja uuesti luua. Eesti on siis tugev, kui Euroopa Liit ja NATO on tugevad.

on tugevad. Ajaloost õppust võttes ei saa mõistusega inimene muud järeldust teha.

Geograafiaga on asi ka seotud. Kui nüüd kellelegi tundub ülalmainitud seletus iseseisvusest liiga keeruline, siis palun võtta kätte maakaart või gloobus. Sellel on eri riigid märgitud erineva värviga. Vaadaku ja vastaku küsimusele: kes on suurem?

Nii et palju õnne meile kõigile Eesti Vabariigi sünnipäeva puhul. Ja kui meil jätkub tarkust ja kannatust olla osa avatud maailmast, siis tuleb neid sünnipäevi veel palju-palju. ●

Eiki Nestor
riigikogu esimees

Sotsiaaldemokraat:

Tiraaž: 5100 // Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Aadress: Toompuiestee 16, Tallinn 10137 Telefon: 611 6040
Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

Kuu tegija

Kadri-Aija Viik: presidendi teenetemärk tuli üllatusena

Metsanduse ja kohaliku elu edendaja Kadri-Aija Viik oli üsna üllatunud, kui kuulis, et saab presidendilt Valgetähe V klassi teenetemärgi. Riiklik tunnustus oli kogukonna eestvedajale väga ootamatu.

Kadri-Aija Viik leiab, et aktiivne kodanik olemine ei ole tegevus, mida saab planeerida või mis on hommikul ärgates ülesannete lehel. Elu toob kokku üksteisega sobivaid inimesi ja teemasid. Kui sul on oma arvamus ja võime ka mõned ideed ellu viia, siis oledki ühe hetkel seotud erinevate organisatsioonide, tegevuste ja inimestega. Eesmärk on ikka üks: panustada oma oskuste kohaselt elu mõistuspärasesse toimimisse.

Kadri-Aija on sündinud Tartus ning koolis käinud Virumaal, Tartus ja Tallinnas. Pärast ülikooli lõpetamist asus ta koos sama eriala õppinud abikaasaga tööle Pärnumaale ning praegu kasvab tema peres neli tublit last. Ta nimetati koos oma perega kogukonna pärliks 2012 kui Lähkma-Saunametsa külaseltsi eestvedaja ja koostööle innustaja. Pere oli külaseltsi loomise üks peamisi algatajaid ning külakeskuse rajamise eestvedajaid RMK endisesse metskonnamajja.

Perekond Viik on suutnud luua külaseltsis positiivse ja vaba õhkkonna, kuhu soovitakse tulla sõltumata vanusest – koos tegutsevad nii noored kui cakamad.

„Ma olen ikka rohkem selline maa- ja metsainimene. Kui aga teema mind kõnetab, siis ikka pean tihti sekkuma. Õeldakse, et parem on, kui töö on hobi ja hobi on töö. Seepärast metsaga seonduv ongi minul mõlemat,“ selgitab Kadri-Aija oma aktiivset kogukonnatööd. Tegutsemine metsaühistuses, Eesti Erametsaliidus ja ühistute loodud Puidumüügikeskuses ongi kõik koos selleks võimaluse andnud. Kodukohast hoolimine on teda ajanud looma külaseltsi ja tegelema külaliikumisega Kodukant.

Kadri-Aijale tundub endalegi uskumatu, et sellel sügisel saab tal Surju

vallavolikogu esimehe ametis oldud juba 20 aastat. „Esimesed aastad olid kindlasti keerulised. Elu ja majandus muutus kiiresti, tulubaas, maksusüsteemid jne. Õppida tuli tublisti.“

Suurimateks võitudeks loeb ta vallas seni tehtut. Loomulikult on see meeskonnatöö ja kolleegide väga suur panus. Pärast taasiseseisvumist ehitati Eestis aastal 2000 kaks esimest uut koolimaja – üks neist Surju põhikool. „Tegime selles ajas uskumatuid asju. Liisingud, laenud, maksete ajatamine ehitajale

oli siis tundmatu maa, aga tehtud sai!“ Kaks nädalat enne kooli avamist sündis tema perre neljas laps. Ka kõik teised objektid on vallas korda tehtud – rahvamaja, vallamaja, tervisekeskus-hoolde-

kodu. Tema sõnul ainult tänu sellele, et vallas tegutsevad südamega asja juures olevad inimesed.

Sotsiaaldemokraatide ridadesse astumisel oli suur roll Pärnumaal kandideerinud Indrek Saarel ning piirkonna juhil Kalev Kaljustel. Kadri-Aija leiab, et sotsiaaldemokraatlik maailmavaade on talle omane. Ta hindab väga ettevõtlust ja ettevõtlikkust, isamaa-armastust ja emakeelt, arukaid inimesi ja inspireerivaid ideid. „Aga maailmas on vaja kõiki neid asju koos ja seepärast olen liitunud sotsiaaldemokraatidega,“ põhjendas ta oma valikut. Ka tema EBSi magistratöö teema oli lähedalt seotud maailmavaatega – sotsiaalselt vastutus- tundlik ettevõtlus.

Kuid lisaks kogukonnatööle leiab Viik aega ka hobidega tegeleda. Võimaluse

CV

- Surju vallavolikogu esimees
- Hundimõisa OÜ juhatuse liige
- Eesti Erametsaliit MTÜ juhatuse liige
- Pärnumaa Kodukant MTÜ juhatuse liige
- Huvialad: kirjandus, sport (suusatamine), matkamine, rahvatants

korral käib ta suusatamas nii murdmaal kui mäel, Tartu maraton jääb sellel aastal küll ära. Tantsib rahvatantsurühmas, kus valmistatakse praegu Pärnumaa võimlemispeoks ja naiste tantsupeoks. Mõtteid, millega tegeleda tahaks, on veel, aga ette ei ruttu.

Oma suurimaks toeks peab ta oma perekonda. Ilma nende toetuseta poleks temast pooltki nende asjade tegijat. Lisaks sellele inspireerivad Kadri-Aijat inimesed tema ümber, kolleegid ja sõbrad, kes on alati ta kõrval olnud. ●

Huvitegevus peab olema lapse põhiõigus, mitte luksuskaup

KULTUURIMINISTEERIUM ON LOONUD EELDUSE, ET 2017 KÄIVITUB SELLINE HUVITEGEVUSE TÄIENDAVA TOETAMISE SÜSTEEM, MIS ANNAB IGALE LAPSELE VÕIMALUSE REGULAARSELT TRENNIS VÕI RINGIS KÄIA.

Indrek Saar
SDE aseesimees
kultuuriminister

Soovime välja töötada mudeli, mille abil saab luua kõigile lastele võimaluse võtta osa regulaarsest, juhendatud, kvaliteetsest ning lapse loovust arendavast huvitegevusest, mis peab olema tagatud kolmes põhivaldkonnas: kultuur, sport ning loodus- ja täppisteadused.

Veebruaris jõuab valitsusse noorte huvitegevuse toetussüsteemi kontseptsioon, mille eesmärgiks on tagada kõigile laste võimalus osaleda huvitegevuses. Plaan, mille väljatöötamist on vedanud eest kultuuriministeerium, peab haridus- ja teadusministeeriumi juhtimisel rakenduma 1. september 2017. Tegemist on SDE ühe peamise lubadusega riigikogu 2015. aasta valimisprogrammis.

Mis on kontseptsiooni lähtekoht?

Noorteseire andmetel ei ole 10 protsenti noortest (7–26) viimase kolme aasta jooksul võtnud osa mitte ühestki huviringist ega trennist. See tähendab, et ligi 30 000 last on mingil põhjusel huvitegevusest täiesti kõrvale jäänud. Regulaarselt osalemise määr on kohalikes omavalitsustes erinev. Põhjusi, miks paljud lapsed huvitegevuses ei osale, on mitmesuguseid. Mängu tulevad perekonna võimalused, sobiva huviringi olemasolu, logistilised probleemid, info ja õppevahendite puudumine, vanemate toetuse või motivatsiooni puudumine.

Eesti rahva väiksust arvestades ei tohi me endale aga lubada, et tuhanded lapsed jäävad kõrvale võimalusest enda jaoks kõitev huviala leida ja oma andeid välja arendada. Võib-olla just nende noorte seast võiksid sirguda uued Konstantin Vassiljev või Eeva Talsid. Paraku ei ole ühte võluvitsa, mis kõik lapsed huvitegevuseni tooks.

Mida soovime saavutada?

Kultuuriministeeriumi eestvedamisel ja väga paljude organisatsioonide kaasamõtlemlise tulemusel oleme koostanud huvitegevuse täiendava toetuse kontseptsiooni. Soovime välja töötada mudeli, mille abil saab luua kõigile lastele võimaluse võtta osa regulaarsest, juhendatud, kvaliteetsest ning lapse loovust arendavast huvitegevusest, mis peab olema tagatud kolmes põhivaldkonnas: kultuur, sport ning loodus- ja täppisteadused. Seega me ei räägi vaid huviharidusest, mis on reglementeeritud õppekavadega, vaid kõigist regulaarselt toimuvatest lapsi arendavatest ringidest, mis toimuvad koolis, noortekeskuses, spordihoones, seltsimajas, olgu tegemist robotika, jalgpalli, tantsimise või käsitööga.

Lähenev vajaduspõhiselt

Vajaduspõhine lähenemine huvitegevuse täiendavale rahastamisele tundub mõistlik kultuuri- ning haridus- ja teadusministeeriumile, samuti huvitegevuse katusorganisatsioonidele. Kuna nii huvitegevuse pakkujate kui ka osasaajate võimalused piirkonniti ei ole võrdsed, ei ole mõistlik jagada valitsuse lisressurssi kõigi laste vahel võrdselt. Appi tuleb minna sinna, kus vajadused ja probleemid on kõige suuremad. Olulised koostööpartnerid on siin kohalikud omavalitsused, kes niikuinii laste huvitegevusse juba praegu panustavad ja teevad seda ka siis, kui riik lisarahastust annab. Kes siis veel peale kohaliku omavalitsuse kõige paremini teab, kuidas huvitegevust vajavad lapsed ja arendavate tegevuste pakkujad kokku viia?

Kontseptsioon seisab kolmel sambal

Seega hakkab 2017. aastast rakenduv huvitegevuse täiendava toetuse süsteem seisma kolmel olulisel tugisambal: esiteks, lisarahastuse jõudmine kohalikesse omavalitsustesse sealsete laste olukorra ja omavalitsuste võimekuse järgi. Teiseks tuleb tagada huvitegevuse kvaliteet. Selleks soovime panustada valdkondlikesse katusorganisatsioonidesse, kes tegelevad õppekavade arengu, koostöö ning õpetajate koolitamisega. Kolmandaks soovime saada jooksvat ülevaadet huvitegevuse olukorrast ning vahetada kogemusi omavalitsuste ning valdkondlike organisatsioonide vahel. Selleks saab haridus- ja teadusministeeriumi allasutus – Eesti noorsootöö keskus – vajalikud lisavahendid.

Kontseptsiooni investeerib raha lastesse, mitte administreerimisse

Täiendava toetusega ei loo me järjekordset uut arengukava või bürokraatimasinat, vaid lahendame kõige otsesemalt olemasolevaid kitsaskohti ning toetame huvitegevuse pakkujaid olemasolevate asutuste kaudu.

Kultuuriministeerium on loonud eelduse, et 2017 käivitub selline huvitegevuse täiendava toetamise süsteem, mis annab igale lapsele võimaluse regulaarselt trennis või ringis käia. Kui üldhariduskool annab baasteadmised elus hakkamasaamiseks, aitab huvitegevus arendada lapse võimeid talle sobivas valdkonnas ning tõsta tema sotsiaalseid oskusi. Just seetõttu olen seisukohal, et huviharidus peaks olema üldhariduse kõrval lapse põhiõigus, mitte luksuskaup. ●

UUDISED

Sotsiaaldemokraadid moodustasid Kesk-Saaremaa osakonna

Saaremaa sotsiaaldemokraadid moodustasid Kesk-Saaremaa osakonna, mille esimeheks valiti Valjala vallavolikogu liige Agnessa Sepp.

„Meie jaoks on oluline, et inimesed räägiksid kaasa oma kodukoha arendamisel. Vaid nõnda on meil võimalik hoida tugevaid kogukondi, kus iga inimene ja pere tunneb end väärtustanuna. Selle eesmärgi saavutamiseks peame vajalikuks kaasata külaseltside aktiivseid liikmeid,” ütles sotsiaaldemokraatide Kesk-Saaremaa osakonna vastne esimees Agnessa Sepp.

Sotsiaaldemokraatide Saaremaa piirkonna esimehe Jaanis Prii sõnul on uus osakond märk sellest, et inimesed on piirkonnas aktiivsed ja valmis panustama oma kodukoha arengusse.

28. jaanuaril toimunud Sotsiaaldemokraatliku Erakonna Kesk-Saaremaa osakonna asutamiskoosolekul valiti osakonna aseesimeheks Laimjala vallavolikogu esimees Arne Lember ning juhatuse liikmeteks ettevõtja Marko Kald ja Leisi vallavolikogu liige Jaak Oks.

Sotsiaaldemokraatide Kesk-Saaremaa osakond ühendab Valjala, Laimjala, Leisi ja Orissaare sotsiaaldemokraate. ●

Viljandimaa sotsiaaldemokraatide juhina jätkab Helmen Kütt

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna Viljandimaa piirkonna esimeheks valiti tagasi riigikogu liige Helmen Kütt.

„Töötame selle nimel, et paraneks inimeste heaolu ning elukeskkond. Peame oluliseks toetada ettevõtjaid töökohtade loomisel ning aidata täiendavalt abivajajaid. Üldkogul valitud meeskonnaga soovime panustada kodukoha arengusse ning usun, et lähenevatel kohalikel valimistel saavutame ka Viljandimaa inimeste toetuse,” ütles Viljandimaa sotsiaaldemokraatide esimees Helmen Kütt.

16. veebruaril toimunud Viljandimaa sotsiaaldemokraatide üldkoosolekul valiti piirkonna aseesimeheks Tambet Sova. Juhatuse liikmeteks valiti Randel Lääts, Juhan Änilane, Maarika Ömbel, Andres Räägel, Jaak Allik, Erich Palm, Luule Tiirmaa, Jaan Kree, Mare Hõbemäe, Juhan-Mart Salumäe ja Madis Olm. ●

Faktid

- Eestis on 7–26aastaseid noori 285 255.
- Huvitegevus on juhendatud, regulaarselt toimuv, kvaliteetne ning last arendav tegevus.
- Valitsus on planeerinud huvitegevuse kontseptsiooni käivitamiseks 15 miljonit eurot aastas.
- 2013/2014. õppeaastal tegutses 562 huvikooli ja 237 noortekeskust.
- Huvitegevust pakkus 530 üldhariduskooli ning tegutses 1738 spordiklubi.
- Väga heaks peab oma tervisliku seisundit 51,5% noortest.
- Huvikoolides käis 2013. aastal 27,2% noortest.

Urve Palo: seaduseparandus säilitab Narva taksojuhtidele töö

Riigikogus läbis esimese lugemise ühistranspordiseaduse muutmise eelnõu, mis säilitab seadustamise järel töö neile taksojuhtidele, kel ei ole ette näidata tunnistust keeleoskuse taseme kohta.

Sotsiaaldemokraat Urve Palo ja reformierakondlase Denis Boroditši algatatud eelnõu arvab ühistranspordiseadusest välja seal olevad keelenõuded. „Mul on hea meel, et saadikud nõustusid sellega, et integratsiooni- ja haridusküsimusi ei ole mõistlik lahendada seadusega, mis reguleerib majandusteemasid. Riigi kohus on aidata kaasa nii uute töökohtade tekkele kui ka olemasolevate säilimisele, mitte vastupidi,” ütles Palo.

Läinud aasta 1.oktoobrist kehtima hakanud reeglite kohaselt kaotaksid 1. aprillist töö ligi 500 Narva taksojuhti, kel puudub dokument eesti keele B1 tasemel valdamise kohta. „Riik peaks käituma vastutustundlikult ja oma tegevuse või tegevusetusega mitte suurendama tööpuudust piirkonnas, mis on niigi pidanud viimasel ajal üle elama suurkoondamisi. Samuti on oluline, et riik pakuks Narvas enam tasuta eesti keele õppimise võimalusi,” lisas Palo. ●

Hanso taunis kaitseväelaste liitumist Odini sõdalastega

„Ma ei pea põhimõtteliselt õigeks kaitseväelaste ja kaitseliitlaste kuulumist mingisse ebaselgete eesmärkidega seltskonda, millel on politsei kõrval justkui dubleerivad korrakaitsealased taotlused ning millel ei ole meie riigiga selgelt kokku lepitud partnerlust ega alluvusvahetkorda.

Eestis ei saa seetõttu sellisel õiguslikku korda killustaval organisatsioonil olla laia kandepinda, sest meie ühiskond on kokkuhoidev ja meil on hästi töötav korrakaitse süsteem, mille osa on usaldusväärne vabatahtlike abipolitseinike institutsioon,” ütles kaitseminister Hannes Hanso.

Kaitseväge ja Kaitseliit vastutavad otseselt Eesti riigi kaitsevõime eest, võime eest kaitsta Eesti riigi iseseisvust ja põhiseaduslikku korda. Iga Eesti kaitsevälaline ja kaitseliitlane on andnud vande kaitsta Eesti riiki mitte valikuliselt, vaid tervikuna. „Iga kaitsevälaline ja kaitseliitlane kaitseb kõiki meie inimesi, kes Eestis seaduslikult viibivad, olgu selleks viie lapse ema Virumaal, talumees Saaremaal või jaapanlannast üliõpilane Tartus,” selgitas Hanso.

Kaitseminister soovib ühiskonna turvalisusesse panustada soovijatel liituda abipolitseiga: „Abipolitseinikud seisavad demokraatliku ühiskonna väärtuste eest, on saanud vajaliku väljaõppe ega ole kriminaalse minevikuga.“ ●

SOTSIAALDEMOKRAAT TÕI SEEKORD ÜHE LAUA TAHA TALLINNA PIIRKONNA ESIMEHE RAINER VAKRA JA IDA-VIRUMAA JUHI ETTI KAGAROV, ET RIIGIS TOIMUVA ÜLE ARUTLEDA.

ETTI KAGAROV // RAINER VAKRA

Ene kui sotsiaaldemokraatide omavalitsusjuhid Paides kohutud, võtsid Sotsiaaldemokraadi palvel Rainer Vakra Tallinnast ning Etti Kagarov Ida-Virumaalt veidi aega, et kohvitassi taga Eesti elu üle arutleda.

Selgus, et kuigi Rainer on pärit Tallinnast ja Etti Ida-Virumaalt, on neil siiski palju ühist. Oma taustalt on nad mõlemad reaalinete inimesed, sotsiaaldemokraadid ei ole kummallegi esimene erakond ning poliitikas on veedetud juba üle kümne aasta.

Etti: Ma õppisin rakenduslikku matemaatikat küll ainult poolteist aastat. Aga see andis loogilise mõtlemise, seoste loomise ja analüüsivõime sellegipoolest. Tundsin, et see polnud päris minu ala. Polnud aega ka õppida, tekkisid muud huvid, tantsimine. Tavakoolist rakenduslikku matemaatikat õppima minna oli ikka keeruline. Nõost tulnud olid peajagu üle, jäin teadmistega alla. Tagasi vaadates on hea, et poolleli jäi. Ma poleks terve elu suutnud istuda laua taga ja töötada näiteks programmeerijana. Iga asi on millekski hea.

Rainer: Minuga on täpselt vastupidi. Käisin 21. koolis, mille on lõpetanud ka näiteks fraktsiooni esimees Andres Anvelt, reaalklassis. Edasi läksin õppima Tallinna ülikooli matemaatika- ja loodusteaduskonda keskkonnakorraldust. Seal avastasin ma üsna kohe, et minu reaalklassi taust

ja see, et meil oli olnud seitse tundi matemaatikat nädalas, tähendas, et olin oma teadmistest matemaatikas teistest oluliselt üle.

Sama oli ka keemias. Mäletan hästi ühte loengut, kus õppejõud tegi tahvlile võrrandeid ja kõik 150 üliõpilast olid vastustega rahul. Vaatasin mitu korda, et on vist valesti tehtud, aga ei tahtnud kuidagi õppejõudu parandada. Lõpuks ikka tõstsin käe püsti. Kusjuures see õppejõud on nüüd mu hea valija Nõmmel. Ta töötab siamaani Tallinna ülikoolis.

Aga õppejõud siis ütles mu paranduse peale, et ah nii, tõuske püsti ja võtke kriit, kui arvate, et olete minust targem. Võtsin siis kogu oma julguse kokku, marssisin tahvli juurde ja parandasin vea ära. Mäletan, et ta tükk aega vaatas ja siis tegi sellise klassikalise õppejõu nalja, et ta tegi selle vea meelega sisse, et vaadata, kas keegi üldse kaasa mõtleb.

Edaspidi oli nii, et kuigi aine ise muutus oluliselt keerulisemaks, oli minul edaspidi oluliselt lihtsam. Viied oli sisuliselt garanteeritud, olin ennast tõestanud.

Etti: Mul olid ka õpetajatega soojad suhted. Olin üsna korralik õpilane keskkoolis, pigem isegi pugeja. Füüsika ülesanded olid mul alati viied, aga kui mul oli näiteks teooria õppimata, siis

sain alati võimaluse järgmiseks korraks ära õppida.

Mul on meeles, kuidas ta minu kohta ükskord klassi ees ütles, et Etti ei tule minu aknaid sisse peksma, vaid tema korraldab selle. Ma ise ei pannud oma organiseerimisoskust ega -võimet sellel ajal veel tähelegi, tema aga märkas.

Rainer: Etti, kuidas sa üldse poliitikasse sattusid?

Etti: Tegelikult ikka väga hilja, kõigepealt jõudsin ma enda valda. Olin töötanud 17 aastat veterinaarina, põllumajanduses, siis sattusin tööle maavalitsuse sotsiaalosakonda ja läksin kõrgharidust omandama. Kandideerin vallas, sain valituks ja kohe ka volikogu esimeheks. See oli 1996. aastal. Seega täitub sellel aastal kohalikus poliitikas juba 20 aastat. Vahepeal käisin küll aasta ära riigikogus.

2003 sain vallavanemaks.

Aga Rainer, kuidas sina poliitikasse sattusid?

Rainer: Võib öelda, et mõningad jooned on ühised, just see kohaliku

omavalitsuse tase, kuid põhjused on hoopis teised.

Kõigepealt lõpetasin Tallinna ülikoolis keskkonnakorralduse, siis õppisin aasta Helsingi ülikoolis majandust ja tulin tagasi magistrakraadi tegema kommunikatsioonis ja meedias. Selle käigus läksin ka Mustamäe linnaosavalitsusse arendusspetsialistiks, mis oli puhtalt mittepoliitiline ametikoht. Arendusspetsialist käib välja plaane ja kavasad.

Ma olin siis ka veendunud, et minust ei saa iialgi avaliku sektori töötajat. Sest ükskõik kui hea ka idee ei olnud, siis keegi ikka ütles, et raha ei ole, ja tõmbas joone mõtetele peale. Olin seal poolteist aastat töötanud ja sain aru, et midagi muuta on võimalik ainult siis, kui kandideerid ja oled ise eelarve otsustajate laua taga.

Olin juba tegelikult minemas ühte Eesti suurimasse keskkonnaettevõttesse erasektoris, kuid sain aru, et minu jaoks sellest ei piisa. Huvi poliitika vastu oli tegelikult suur. Juba siis kui ma ülikoolis olin, toimusid arutelud, et peaksime looma erakonna. Siis ei olnud veel ka Rohelisi.

Põhimõtteliselt on ju lihtne: on kaks võimalust, kas istuda kodus ja kommenteerida või haarata härjal sarvist ja midagi muuta. See oligi ainuke võimalus. Hiljem näiteks Nõmme turu ehitamisel põhimõtteliselt kolmel korral visati välja ja tulin ikka oma sooviga tagasi. Nii kaua tuleb oma projektide eest seista, kuni raha saad ja suudad seda

kaitsta. Ametnikuna kahjuks sa kõike mõjutada ei saa ja ma tundsin, et minul ei ole seal mõtet niimoodi jätkata.

Osalesin 2005. aastal kohalikel valimistel ja need läksid ootamatult edukalt. Sain 400 häält. Mäletan, et kampaania oli ka võimas. Mul oli

Mulle on oluline põhimõte, et elu oleks ka mujal kui Tallinnas. Loomulikult on ka pealinnal omad mured. Oluline on inimeste eest seismine, võimaluste loomine ja kaasamine.

10 000 harilikku pliiatsit, mis andsin kõik isiklikult Mustamäe inimestele ja kutsusin nad valima. Igast sajast inimesest valis neli inimest. See oli esimene kord, kui ma sain aru, et kui palju tegelikult peab poliitikas tööd tegema. Seda hindan ma ka Tallinna piirkonna esimehena, et kõik, kes on saanud 50 häält, on selleks korralikult tööd teinud.

Etti: Minu esimesed valimised, kus ma tõesti aktiivselt osalenud olen, olid alles eelmisel aastal jaanuaris ja veebruaris ehk riigikogu valimised 2015. Enne seda tegin ma lihtsalt kohapeal aktiivset

tööd. Sellist kampaaniat nagu nüüd tegin ma esimest korda elus. Muidugi on ka minu olukord teistsugune, oleme järjest võimul olnud. Viimased aastad olen ka ise valimisnimekirja kokku pannud.

Rainer: Igapäevane töö ongi väga oluline osa kandideerimisest. Ainult sellest ei piisa, et teavitad oma kandideerimisest, kuigi seda peab ka tegema. Pliiatsi või šokolaadi pärast ei vali sind tegelikult keegi. See töö, miks sind valitakse, peab olema juba enne tehtud ja see on pidev. Sinu puhul juba 20 aastat, lausa maratonijooks! See on ainuke võimalus ja kiputakse tihti ära unustama. Arvatakse, et valimisteni on nii kaua aega ja võin mõne kohtumise ära jätta või ei pea kohal olema. Tegelikult on kandideerimine pidev protsess, millega pannaksegi seda mosaiiki kokku, mida ei ole võimalik tunni ajaga kokku panna.

Aga kuidas siis ikka sotsiaaldemokraadid, Etti?

Etti: Tegelikult kaalusin ma juba Rahvaliitu astumisel sotsiaaldemokraate. Põhjuseks sai see, et tookord ei olnud sotsidel Ida-Virumaal ühtegi rakukest. Rahvaliit haakus ka minu maailmavaatega, just see maainimeste kaitsmine ja regionaalpoliitika, kuid maailmavaatelt olin juba siis sotsiaaldemokraat, lihtsalt kohapeal ei olnud siis teisi valikuid.

Algul mõtlesin küll, et võtan aja maha, kui Rahvaliidust lahkusin. Mina olin üks nendest, kes arvas, et Rahvaliit ja sotsiaaldemokraadid peaksid ühinema. Sotsiaaldemokraatidel on maailmavaade, Rahvaliidul oli organisatsioon, mis oleks kokku andnud väga hea sünergia. Aga eks selle liitumisega läks nagu läks. Samas, iga asi on millekski hea.

Mulle on oluline põhimõte, et elu oleks ka mujal kui Tallinnas. Loomulikult on ka pealinn omad mured. Oluline on inimeste eest seismine, võimaluste loomine ja kaasamine. Ma kirjutasin ka kunagi Sotsiaaltöö ajakirjas, et vallavanemana olen ma alati üritanud kõik ära kuulata, sest see on äärmiselt tähtis. Inimestele tagasiside andmine. Sotsiaaldemokraatlik Erakond on see, kes kaitses inimesi.

Rainer, aga sina?

Rainer: Mõne aasta eest, kui olime erakonnatud ja tegutsesime MTÜ Demokraatide nime all, kaalusime ka uue erakonna loomist. Samas kohtusime kõikide sellel ajal olemasolevate erakondadega ning läbirääkimiste käigus jõudsin tõdemiseni, et uue erakonna loomine ei ole põhjendatud. Just sotsiaaldemokraatide esindajad rääkisid seda juttu, mida ma uues erakonnas soovisin näha ja teha. Seetõttu oli minu valik väga lihtne. Koopiat luua polnud mõtet.

Etti: Mulle olid olulised ka mõttekaaslased, kellega koos tulin. Kohaneda oli lihtne, võeti kui oma perre vastu.

Rainer: Tõesti, jalgratast ei ole alati vaja

leiutada. Kuidas sulle töö riigikogus sobis?

Etti: Tallinn elukeskkonnana ei istunud mulle. Neljapäeval püüdsin kohe Tallinnast ära sõita. Ma naudin

Me peame tegema kõik selleks, et elu maal oleks võimalik, ja pakkuma võimalusi nii hariduseks kui ka huvitegevuseks.

kogu puhul saad sa küll mõistusega aru, mida sa teed, aga käegakatsutavalt ei pruugi tulemust näha.

Rainer: Ma olin kuus aastat seotud lähemalt Tallinnaga ja olin Nõmme linnaosavanem. Kuna ma lapsena suvitasin alati Võsu rannas, meeldib mulle omavalitsuse tööd võrrelda kui liivatorni ehitamisega, mille tulemus on kohe näha. Riigikogus sa seda ei näe. Kui omavalitsustasandil näed sa tulemust aastaga, siis riigikogus neljaga, Euroopa Parlamendis aga põhimõtteliselt kümne aastaga, kui isegi ei lähe kauem. Mida samm ülespoole, siis seda enam kasvab aeg, millega sinu otsusest saab tegu, et see mõjutaks inimeste elu, muudaks seda lihtsamaks ja aitaks kaasa Eesti elu edendamisele.

Hetkega tulemuste nägemisest ongi loogiliselt rohkem rõõmu kui pikast ootamisest. Riigikogu puhul on muidugi suur vahe ka selles, kas olla opositsioonis või koalitsioonis. Valitsuses olles saad oluliselt enam teha, lahendusi leida ja neid ka ellu viia.

Etti: Viimasel ajal on panustatud ja räägitud hästi palju just regioonidesse panustamisest. Kas nii mitte Tallinnale liiga ei tehta?

Rainer: Ma ei tunne, et Tallinnale keegi liiga teeks. 2017. aasta kohalikel valimistel on Tallinna elanike arv juba 450 000, see on tegelikult liiga võimas koondumine Eestisuguse riigi jaoks, aga pole ka ainult meie küsimus. See juhtub igal pool, linnastumine on paratamatus.

Ühel hetkel jõuab inimeste majanduslik elujärg ka sinnani, et on võimalik minna metsa rahu ja loodust nautima. Tegelikult on ka juba praegu neid, kes teadlikuna sinna lähevad. Küll see trend kasvab.

Etti: Laste kasvatamise ja vaimse tervise mõttes on maal elamine palju tervislikum. Mul on tunne, et ka maal kasvanud laste närvisüsteem on tugevam. Me peame tegema kõik selleks, et elu maal oleks võimalik, ja pakkuma võimalusi nii hariduseks kui ka huvitegevuseks.

Rainer: Eks küsimus olegi töökohtades. Kui me vaatame võimalusi valdades ja linnades, siis tihtipeale on need vallas oluliselt paremad. Spordisaale ja väljakuid saavad kohalikud elanikud enamasti kasutada tasuta, toimivad koolibussid, huviringid. Küsimus on selles, kas inimestel on aega pärast tööd kossu mängida. Tingimused on loodud, aga kui peamine mure on selles, kuidas toit lauale saada, siis sealt kaugemale kahjuks ei jõuagi. Lähituleviku väljakutse on kindlasti see, et üle terve Eesti inimesed saaksid oma tööle vastava sissetuleku.

Etti: Omavalitsuste tulubaas tuleb taastada. Ma usun, et keegi kahtle enam, et haldusreform on vajalik. Tuleb kindlalt ära määratleda nii ülesanded kui ka raha. Tuleb paika panna, millised on need teenindusüksused, mis jäävad kohapeale. Tuleb kindlasti vaadata, et otsustamine kohapealt liiga kaugele ei läheks.

Rainer: Tallinna suurim miinus on see, et pealinn on suutnud luua kuvandi omavalitsus *versus* riik. Kurb on näha, kuidas mõned katusorganisatsioonid seda ka pidevalt võimendavad. Tegelikult ei tohi seda teha. Tallinn on Eesti pealinn, kõige olulisem linn, aga ta on osa Eestist, siin ei saa kahe vahel joont tõmmata. Meil on Toompeal ka poliitikuid, kes arvavad, et riigis on kõik hästi ja probleemid on omavalitsustes, neid ei saa eraldi vaadata, vaid sümbioosina. Eesti Vabariik koosneb linnadest, valdadest, küladest, aga ka valitsusest ja parlamendist.

Suurimaks häbiplikiks Tallinnale ongi see, et ta veab seda vastandumisvankrit, see on arengus tõsiselt piduriks. Toompeal on ka poliitikuid, kes arvavad, et omavalitsuste toetamine pole mõistlik, see läheb riigisüsteemist välja. Sellised poliitikud, kes tervikpilti ei näe, tuleks välja vahetada.

Etti: Kohati tundub parlamendis arutlusel olev kohapealsete inimeste jaoks nii kauge. Näiteks see kooseluseaduse rakendusaktide ümber toimuv.

Rainer: Mulle ka ausalt öeldes sellest juba aitab. Muidugi olen ma seaduse üks algatajaid. Olles tutvunud materjalidega, tean hästi, et see seadus kellegi harjumusi ega elu hullemaks kuidagi ei muuda. Mingit maailmalõppu ei saabu. Küll on aga see trall ja lõputu arutelu läinud üle igasuguste piiride. Rakendusaktid tuleb vastu võtta, see sööb meie jõuvarusid.

Neid seadusi, mis ei tee kellegi elu halvemaks, aga teevad kas või ühe inimese elu paremaks, on alati mõistlik toetada. See, kui tähtsaks see seadus on märgitud, on kaugelt üle piiride läinud. Tegelikult on ka olulisemaid asju.

Etti: Selles olen ma sinuga täiesti ühel meel. Mitte kellegi elu see halvemaks ei tee, kellegi perekonda ei ohusta. See vaid annab osale inimestele võimaluse oma kooselu seadustada, õnnelik olla. Ma pole uskunud, et Eestis on nii palju inimesi, kes peavad teise

orientatsiooniga inimesi endast halvemaks. See oli mulle üllatus. Seega on üheks meie ülesandeks nende vaeleusaamade kummutamine. Kõik inimesed on sama olulised ja võrdväärsed. Kui ma pärast kooseluseaduse vastuvõtmist tagasi valda läksin, oli üks inimene väga ärritunud selle peale, et kuidas seda nüüd on võimalik lastele selgitada.

Nüüd alles hiljuti ta kirjutas mulle ja vabandas mu ründamise eest. Praegu on ta USAs lapsehoidja ning tutvus seal kahe naisega, kes elavad koos ja kasvatavad lapsi eelmistest abieludest. Tihtipeale ongi hirm teadmatuse ja tundmatu ees.

Rainer: Meil on Eestis tegelikult muresid palju – perevägivald, laste vaesus, tööpuudus. Selle kõrval tundub see kõik nii tühine. Las olla seadus, mille tõttu jäävad osa inimesi Eestisse ja aitavad meil pensioneid maksta, olukorras, kus meie väljaränne on väga suur.

Selle kõrvalt ma mõistan neid, kes arvavad, et riik peaks tegelema pakilisemate küsimustega. Need kaks teemad – kooseluseadus ja pagulased – on väga oskuslikult teatud jõududel välja märgitud, sest hirmutada on lihtne. Siin tuleb rohkem selgitada ja meie erakonnal on siin väga suur töö teha.

Rakendusaktid tuleb vastu võtta ja peame edasi tegelema suure pildiga. Kuidas Eesti oleks avatud riik, nii et noortel oleks võimalik Eestisse elama jääda. Peame tegelema pikema visiooni loomisega. ●

Liisa Oviir
ettevõtlusminister

Ettevõtlust toetav süsteem vajab värskendust

Eesti on olnud Euroopa Liidu liige üle 12 aasta. Selle aja jooksul oleme saanud liidult rahalist tuge nii teede ehitamiseks kui rahvamajade ja külakiikede kordategemiseks, aga ka ettevõtluse edendamiseks.

Nende tosina aasta jooksul saadud summade jagamiseks on Eesti püsti pannud ulatusliku süsteemi erinevate asutuste näol, kokku on neid terve trobikond: EAS, Kredex, Arengufond, KIK, PRIA, Archimedes.

Selge on see, et pea 15 aastat tagasi loodud ettevõtlust toetav süsteem eri ministeeriumide alla kuuluvate asutustega on tohutu, aeglane ja bürokraatlik. Rääkimata sellest, et asutuste vahel toimuks meetmete koordineerimine. Palju on dubleerivad tegevusi ning omavahel konkureerimist. Asutuste armee on riigile ka väga kulukas ja sööb realselt riigi raha, mida võiks kasutada hoopis ettevõtlustoetuse meetmeteks. Samuti on praegune süsteem väga riigikeskne. Arvestades, et Euroopa struktuurfondide vahendid pärast 2020. aastast Eesti ettevõtluse toetamiseks vähenevad, tuleb alustada juba praegu ettevalmistusi, et muutuvate oludega kohaneda.

Mullu sügisel kogus majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ettevõtjate ja katusorganisatsioonidelt arvamusi, kuidas saaks riik kõige efektiivsemalt ja ettevõtjasõbralikumalt ettevõtlust toetada ning milliste organisatsioonide ja struktuuride kaudu seda nende hinnangul kõige mõistlikum teha oleks. Kokku laekus ministeeriumile üle 30 ettepaneku – ühine joon neil ettepanekutel on mure praeguse killustatud süsteemi pärast. Praegu on ettevõtja abi saamiseks sunnitud aega ja raha kulutama mitmes organisatsioonis ja struktuuride jaotus on ettevõtjate jaoks ebaselge. Murekohaks on ka ühtse tervikvaate puudumine, seda nii strateegilise planeerimise kui konkreetsete teenuste pakkumise tasandil. Ettevõtjatele suunatud meetmed on mitme asutuse peal laiali ja need tuleks koondada kokku ühte kohta. Nii saavutaks kokkuhoiu riigile ja ajavõidu ettevõtjale.

Organisatsioonide ettepanekutele tuginedes on majandus- ja kommunikatsiooniministeerium asunud välja töötama tugistruktuuride reformimise kontseptsiooni.

Leian, et olemasolev tugisüsteem peab muutuma kaasaegsemaks, kliendisõbralikuks ja efektiivseks. Eesti uus majanduskasv saab tulla ainult ettevõtluse tervikliku arendamise kaudu – eksporti ja investeringute kasvulaval. Kõige efektiivsem on seda teha, viies kõik ettevõtjatele suunatud meetmed ühe asutuse alla. See võimaldaks üksikute projektide toetamise asemel süsteemselt likvideerida realselt eksisteerivaid turutõrkeid, võimaldades näiteks väikeettevõtjatele paremat ligipääsu laenuvahale ja toetades maa- piirkondades alustavaid ettevõtteid. ●

KUULUTUSED

Kesk-Saaremaa

Pühapäeval, 28. veebruaril kell 14.00 korraldab Sakla Seltsimajas SDE Kesk-Saaremaa osakond Vabariigi aastapäeva järelpeo.

Üritus on kogu perele. Toimuvad viktoriin, vanade seltskonnatantsude õppimine ja kohvilaud.

Osavõttust teatamine:
katrin.perova@sotsdem.ee või
5855 7861.

Tallinn

Õhtuseminar: "Vana ja uus Nõmmel - sõbrad või vaenlased?"

Ootame Sind kaasa rääkima Nõmme elukeskonna arendamises, kuidas säilitada vana ja tuua uut Nõmme linnaruumi.

Õhtuseminaril arutlevad: ajaloolane ja linnavolikogu liige Jaak Juske, arhitekt, linnaplaneerija ja digiliikuvuse eestvedaja Marten Kaevats ning õhtut juhib Külli Urb.

Seminar toimub Sõdurikohviku peosaalis neljapäeval, 17. märtsil kell 18.00

Lisainfo: aire.kalaus@sotsdem.ee ja
552 8125.

Kultuuriministriga kohtumine

Ministritega kohtumiste sari jätkub, seekord kohtume tervise – ja tööministri Jevgeni Ossinovskiga.

Tallinna kohtumine toimub 1. märtsil algusega kell 18.00 Sotsiaalministeeriumis, Gonsiori 29.

Oma tulekust teavita hiljemalt 29. veebruariks
aire.kalaus@sotsdem.ee või
552 8125.

Tartu sotsiaaldemokraatide kohtumine kultuuriministriga!

Head erakonnakaaslased, olete oodatud kohtumisele kultuuri-minister Indrek Saarega.

Kohtumine toimub 11. märtsil kell 18.00 Tartu Ülikooli peahoone (Ülikooli 18) auditooriumis nr 128.

Lisainfo ja registreerimine
helen.hade@sotsdem.ee või
tel 5656 6302.

Eesti vabariigi aastapäeva tähistamine Pärnus

Olete oodatud tähistama Eesti Vabariigi 98. aastapäeva koos Kaitseliidu Pärnumaa malevaga 23. veebruaril.

13.00 Pärnu Alevi kalmistu: Pargade asetamine Vabadussõja mälestussambale

13.15 Pärnu Alevi kalmistu - Eesti Vabariigi iseseisvuse väljakuulutamise mälestusmärk Rongkäik

14.20 Vabaduse park: Pargade asetamine II maailmasõjas Eesti riikliku iseseisvuse taastamise eest võidelnuile ja kaitseliitlaste ergutamine

14.00 Eesti Vabariigi iseseisvuse väljakuulutamise mälestusmärk: Manifest kõigile Eestimaa rahvastele

15.00 Vabaduse park: Üheskoos SÕDURISUPI söömine

Jälle see liikmemaks!

SDE ON OLNUD AASTAID SUURIMA LIIKMEMAKSU MAKSVATE LIIKMETE ARVUGA ERAKOND. KA 2015. AASTAL MAKSID TUBLID SOTSDEMID ROHKEM LIIKMEMAKSU KUI KOALITSIOONIPARTNERITE ERAKONNALIIKMED KOKKU.

Olen erakonna raamatupidamist korraldanud alates aastast 2009. Rõõm on näha, et erakonna liikmeskond on selle ajaga pea kahekordistunud ning samuti on iga aastaga suurenenud nende liikmete arv, kes peavad oma pühaks kohuseks maksta ära partei liikmemaks. SDE on olnud aastaid suurima liikmemaksu maksvate liikmete arvuga erakond ning juba aastaid ületab meie kogutud liikmemaksu summa Reformierakonda ja IRLi. Ka 2015. aastal maksid tublid sotsdemid rohkem liikmemaksu kui koalitsioonipartnerite erakonnaliikmed kokku.

Allpooltoonärämõned faktilised näitajad võrdlemaks SDE ja teiste suuremate parlamendierakondade liikmemaksu kogumist aastal 2015.

Sisuliselt jääb SDE alla vaid Keskerakonnale, kus liikmemaksu-kohustust täidab 19% liikmeskonnast. SDE on selgelt teisel kohal oma 15% liikmete maksumaksmise aktiivsusega. Vabaerakonda ma siinkohal pikemalt ei analüüsiks nende väikese liikmeskonna tõttu, mis annab ka väikese arvu maksjate puhul neile selge eelise tabeli tipus püsimiseks.

Samuti asub SDE teisel kohal liikmemaksu osakaalus kogutuludest. Kui Keskerakonna tuludest moodustab liikmemaks 3,6%, siis SDE-l on sama näitaja 2,07%, mis on suurem kõikidest ülejäänud parlamendierakondadest. Kindlasti ei saa selle näitajaga rahul olla ning peaksime püüdlema selle poole, et sõltume vähemal määral vaid riigituludest ning erakonna liikmed ja toetajad panustavad erakonna

tegemistesse senisest enam. Mida suurem on liikmemaksu ja annetuste osakaal erakonna tulubaasist, seda vähem haavatavad oleme riigipoolse eraldise vähenemisest või hoopis puudumisest.

Miks siis on erakonnale nii oluline koguda võimalikult palju liikmemaksu ja miks peab olema liikmemaksu maksvaid erakonnaliikmeid tänasest rohkem? Minu arvates näitab liikmemaksu maksmine selgelt seda, et inimene teadvustab endale erakonna liikmeks olemist. Kui erakonnal on võimalikult suur hulk liikmeid, kellele aasta jooksul kasvõi korra meenub erakonna liikmeks olemine liikmemaksu maksmise näol, on lootust, et nad teevad seda ka valimiskasti juures. Lisaks annab liikmemaksu maksmine liikmele rohkem sõnaõigust erakonna

töö ja poliitika kujundamisel.

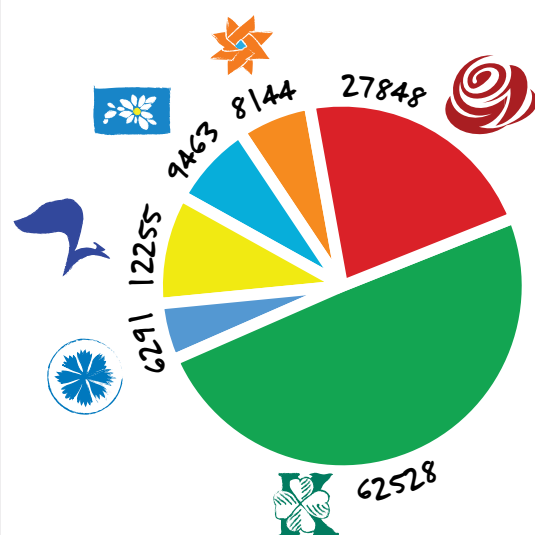
Seega püstitan nii enda kui kogu erakonna ette väljakutse edestada aastal 2016 kõiki teisi parlamendis olevaid erakondi, et näidata, et me suudame olla kõige aktiivsemad poliitmaastikul mitte ainult oma ideede elluviimisel, vaid ka selliste näitajate poolest nagu suurim liikmemaksu kogusumma ja liikmemaksu maksvate liikmete arvuga erakond.

Seega, luhvtitagem oma sajalisi, seltsimehed, ning tuletagem oma liikmekohustust meelde ka naabrist sotsile!

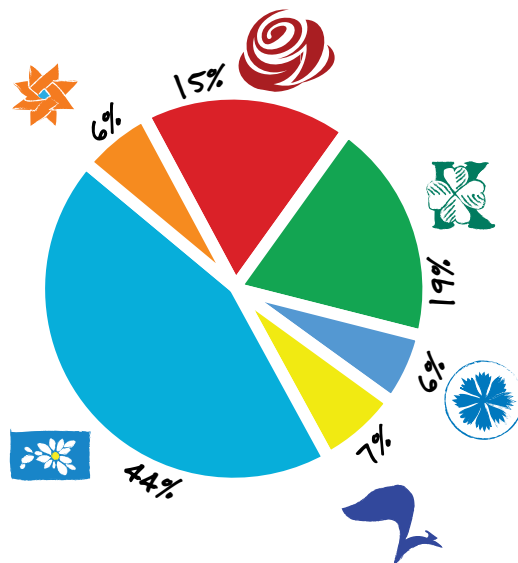
Jõudu meile! ●

Katrin Lugina
SDE finantsjuht

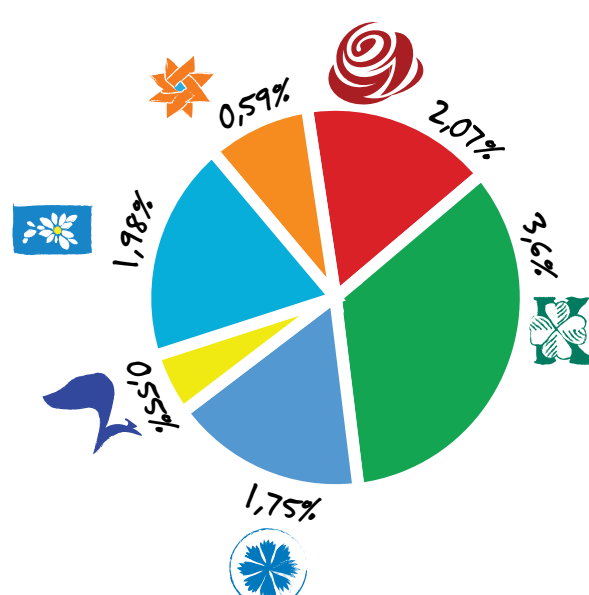
Liikmemaksu summa (€) 2015

Liikmemaksu maksjate protsent liikmeskonnast

Liikmemaksu osakaal tuludest

Maksa liikmemaksu ja sõida Brüsselisse Marju Lauristinile külla!

*Vajaliku info liikmemaksu maksmiseks leiad lk 8!

Sellel aastal loositakse kuni sügiseni erakonna liikmemaksu maksjate vahel välja reise Brüsselisse. Esimene loosimine on juba toimunud ning jaanuarikuus liikmemaksu maksjatest osutus võitjaks Raplamaa piirkonna liige **Malle Savi**. Järgmine loosimine toimub kõikide veebruarikuus liikmemaksu maksjate vahel juba märtsi esimestel päevadel.

Sotsiaaldemokraat küsis Mallelt ka mõned küsimused.

Malle Savi on Raplamaalt pärit õmbleja ning on töötanud ka müüjana, kes veedab oma pensionipõlve Kohilas peamiselt lapse-laste hoides.

1) Millised emotsioonid sind valdasid, kui võidust kuulsid?

See ei ole võimalik, et mina olen midagi võitnud! See oli tõesti esimest korda elus nii. Brüssel on minu ammune unistuste reis – see on nii põnev oma silmaga näha Euroopa Liidu juhtimiskeskust.

2) Kaua oled erakonna liige olnud ning miks sotsiaaldemokraadid?

Erakonna liige olen olnud 7-8 aastat ning põhjuseks on loomulikult südamelähedane maailmavaade.

3) Mida soovid erakonnakaaslastele?

Soovin kõikidele erakonnakaaslastele rahu südamesse ja pöidlal pihku erakonna eest!

Topeltpärjatud Jaan Kaplinski

Eesti kirjanduse suurkujule Jaan Kaplinskile langes veebruari alul osaks mitu kõrget tunnustust. Esmalt pälvis ta elutöö eest tänavuse Euroopa kirjandusauhinna, mille saab kirjanik, kes on oma loominguga mõjutanud Euroopa kultuuri. Auhinda antakse välja Prantsusmaa välisministeeriumi, Euroopa asjade ministeeriumi ja Strasbourg'i linna toel.

Vaid nädalapäevad hiljem pargas Eesti riik Kaplinski kultuuri elutööpreemiaga, mida määratakse pikaajalise väljapaistva loomingulise tegevuse eest. Sihtasutus Kultuurileht tituleeris Jaan Kaplinski kõigi aegade üheks suuremaks eesti luuletajaks. Olgu siin üle korratud Kultuurilehe põhjendus: „Kaplinski on mõtleja, kes pole kartnud vastuolu valitseva arvamusel ja on alati seisnud inimlikkuse ja loodusläheduse eest. Jaan Kaplinski on mänginud Eesti elus samasugust rolli nagu Voltaire, Lev Tolstoi, Jean-Paul Sartre või Jürgen Habermas oma ühiskonnas.“

Vaieldamatult on meie vaimuelu suurmees ja rahvusvaheliselt tuntuim Eesti kirjanik need tiitlid auga välja teeninud. Tema luule on alates 1960. aastate keskpaigast puudutanud ja rikastanud mitut põlvkonda. Samuti on inimesi mõjutanud Kaplinski romaanid, arvukad esseed ja artiklid.

Aga Kaplinski ei ole ainult kirjanik, mõtleja, esseist ja tõlkija. Ta on ka sotsiaaldemokraat, kes aastatel 1992–1995 kuulus riigikogu VII koosseisu. Ta on tundliku ühiskondliku närviga inimene, kes räägib kaasa nii Eesti kui ka maailma asjades. Oma seisukohti ja vaatenurki avab ta isiklikus blogis, aga aeg-ajalt jagab ta erakonnakaaslastega oma mõtteid ka Sotsiaaldemokraatliku Erakonna listis.

Sotsiaaldemokraat õnnitleb kahekordset laureaati Jaan Kaplinski, kellel ühtlasi täitus 22. jaanuaril 75. eluaasta. ●

UUDISED

Ravijärjekorrad on vähenemas

Eriarstiabi kättesaadavus peaks tunduvalt paranema, kui tuleval aastal hakkab tööle üleriigiline digiregistratuur, lubas tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski.

Eesti inimeste rahulolu eriarstiabi kättesaadavusega on aastaga kahanenud protsendi võrra, 42 protsendile, selgus eile esitletud TNS Emori uuringust «Eesti elanike hinnangud tervisele ja arstiabile 2015», mille tellis sotsiaalministeerium. Probleemidega on kokku puutunud eelkõige Põhja-Eesti (sealhulgas Tallinna) elanikud.

Tervise- ja tööministri Jevgeni Ossinovski (SDE) sõnul mõjutavad hinnanguid eriarstiabi kättesaadavusele põhjendamatult pikad järjekorrad.

«Inimene, kes tõesti vajab kiiresti eriarstiabi, ei tohi oodata nädalaid. Meil on ülepaisutatud järjekorrad, kuna puudub ühtne registratuur, patsiendid teevad topeltbroneeringuid ning eriarstide vastuvõtul käivad need, kelle tervisemure saaksid kiiresti lahendada perearstid,» selgitas ta.

Ministri sõnul aitab arstiabi kättesaadavust parandada perearstide vastuvõtuaegade pikendamine ning leevendust toob kavandatav täiskasvanute hammaste parandamise programm koos täiendava hambaraviühitvitisega.

Olulised lahendused arstiabi kättesaadavuse parandamisel on seotud e-tervise teenustega: tööle tuleb panna digiregistratuur, digisaatekirja ja e-konsultatsiooni teenus. Ossinovski sõnul peaks üleriigiline digiregistratuur eriarsti vastuvõtule saamiseks hakkama tööle järgmisel aastal.

89 protsenti inimestest pääses mullu perearsti või -õe vastuvõtule nelja kuni viie tööpäeva jooksul või rutem, selgus uuringust. Sama päeva jooksul aga vaid 29 protsenti. 60 protsenti neist, kes ei saanud kohe aega, pidid ootama neli viis päeva või kauemgi.

Eriarsti vastuvõttu pidi nädal aega ootama 25 protsenti inimestest, kuni kuu tuli oodata 51 protsendil ja üle kuu 46 protsendil inimestest. Kuigi eriarsti järjekorrad on pikad, on need haigekassa esimehe Tanel Rossi sõnul siiski lühemad kui mõnel pool Skandinaavias.

Hea uudis on see, et oma viimase käiguga nii perearsti kui ka eriarsti juurde oli rahul 91 protsenti küsitletutest. Kõige rohkem sõltub rahulolu sellest, kas arst suudab patsiendile selgitada, mis tollel viga on. Samuti mõjutavad rahulolu suhtlusstiil, patsiendile pühendatud aeg ja asjatundlikkus. Perearstiga ei jäänud rahule seitse protsenti vastanutest.

Kõige vähem ollakse rahul haiglate ja kiirabibrigaadide tööga. Rahuleolematuid inimesi on kõige rohkem krooniliste haigete ja kõrgema haridusega elanike seas. Peamiste põhjustena nimetasid nad diagnoosioskuse puudumist ja suhtlusstiili. ●

Välispoliitikaga ei mängita

LÄHIS-IDA SÜNDMUSED, KONKREETSEMALT SÕDA SÜÜRIAS JA DAESHI LEVIMINE, ON TOONUD KAASA RÄNDE EUROOPASSE, NAGU SEDA POLE NÄHTUD PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA.

Marianne Mikko

Riigikogu liige, Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee sotsiaaldemokraatide fraktsiooni aseesimees

Möödunud välispoliitilise aasta saab kokku võtta „Hamletist“ laenatud tsitaadiga „Aeg liigestest on lahti“. Miski pole enam seesama, mis ta alles oli. Telekraanil ei näe me enam pilti, mis oli meile eelnevatest aastatest nii tuttav ja turvaline. Muutunud on Euroopa, muutunud on Venemaa. Me elame ärevas maailmas ja hapras julgeolekuolukorras.

Eesti tähistab tänavu oma taasiseseisvumise 25. aastat. Sinna on kuus kuud aega ja vahepeal võib palju juhtuda. Ent võib olla ka kindel, et Euroopa Liidu ja NATO liikmesriigi Eestiga ei juhtu midagi halba, sest oleme riigi ja rahvana panustanud tugevalt oma julgeoleku tagamisse. Tänu sellele, et Eesti on eeskujulikult täitnud oma julgeoleku- ja kaitsepoliitilisi kohustusi, ei pea me kartma karmil hetkel üksijäämist. Oleme ilmselt liitlaste silmis enam hinnas kui kunagi varem. NATO pole paberist tiiger, vaid maailma parim kaitsejõud, kus Eesti sõdur võitleb kõrvuti Ameerika ja teiste liitlasriikide sõduritega, kui selleks on vajadus. Eesti sõdurid on hinnatud, kus iganes me poleks ka teistega koostööd teinud, olgu selleks Lähis-Ida või Aafrika. Meie sõdurid väärivad kiitust.

Kogu taasiseseisvumisaja on Eesti välispoliitika juhindunud rahvusvahelise õiguse universaalsusest. See tähendab, et ükski riik ei ole teistest kõrgemal, vaid kõikidele kehtivad ühed ja samad reeglid. Ei ole nii, et ruudulisel laual taob üks ühtäkki lärmakalt tamkat, teine aga püüab jätkata malemängu. Eestil tuleb püsida väärtuspõhise välispoliitika kursil nii Euroopa Liidus kui NATOs ja neid organisatsioone samal lainel hoida. Vaid üheskoos oleme tugevad. Selline meeolek on

on Eestile vajalik pikas perspektiivis ja ka suurt pilti silmas pidades. Meie idanaaber on näinud, et agressioon saab 21. sajandil vastulöögi – kui mitte sõjalise, siis majandusliku.

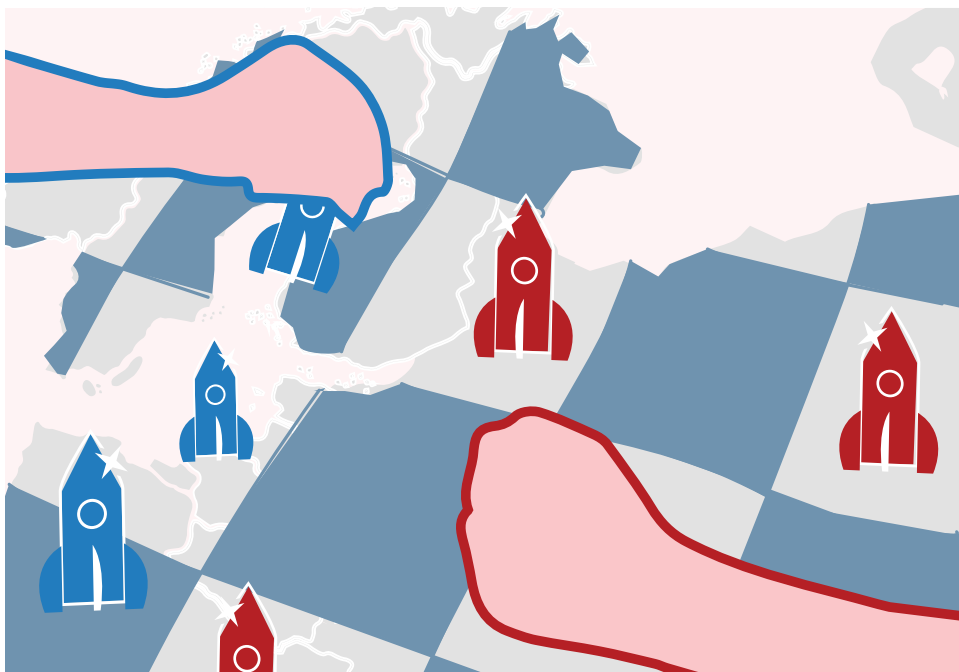
Lähis-Ida sündmused, konkreetsemalt sõda Süürias ja Daeshi levimine, on toonud kaasa rände Euroopasse, nagu seda pole nähtud pärast teist maailmasõda. Üle maailmajao kõlas eelmisel aastal rohkem kui kunagi varem nii palju kordi Euroopa Liitu rasketel aegadel koos hoidnud mõte, mis väljendub ühes sõnas – solidaarsus. Me olime ja oleme solidaarsed Pariisiga mitte ainult 13. novembril, vaid iga päev võitluses terrorismi vastu. Islamiäärmuslusel pole mingit õigustust!

On selge, et rändekriis puudutab ka Eestit. Esimese ehmatusena alustas meie poliitiline eliit Euroopa Komisjoniga võitlust numbrite üle. Seoses sõja-põgenikega tekkis eestlastel mitte sedavõrd pilt inimlikust tragöödiast, kuivõrd arusaam, et tegemist on virtuaalse numbrivõitlusega. Muidugi oli see viga, mida poliitikud on nüüdseks ka tunnistanud. Nüüdseks on teema väga kirglikult läbi väideldud

ja esimesed sõjapõgenikud võivad saabuda. Välispoliitilises plaanis on Eesti pagulasküsimuses mõõdukas, aga ei ignoreeri solidaarsust kui printsiipi. Jääb loota, et Rootsi on meile tänulik, nagu Eesti pered olid 1944. aastal tänulikud Rootsi, kes võttis omaks kümned tuhanded Eestist saabunud paadipõgenikud.

Pagulaskriis ja ka turbulents meie idapiiri taga on paraku tekitanud nii mõnelegi erakonnale tunde, et nad ise loovad oma sise-, kaitse- või välisministeeriumi. Riigikogu saalis, aga eriti tänavatel on näha ja kuulda loosungeid, kuidas mõni erakond kaitseb erilise innuga väljasuremisohus eestlasi. Sotsiaaldemokraatidele on taoline populism vastuvõetamatu.

Seega on põhjust igati meelde tuletada, et julgeoleku- ja kaitseküsimustes, nagu ka välispoliitikas on Eesti demokraatliku õigusriigina järginud kirjutamata reeglit, et neis strateegilistes valdkondades valitseb meil konsensus. Ei ole nii, et mõned erakonnad võtavad endale õiguse hakata mängima küsimustega, millega ei mängita. Välispoliitikaga ei mängita. ●

Eestil tuleb püsida väärtuspõhise välispoliitika kursil nii Euroopa Liidus kui NATOs ja neid organisatsioone samal lainel hoida. Vaid üheskoos oleme tugevad.

Mis toimus?

Tantsides naistevastase vägivalda vastu

16. veebruaril leidis neljandat korda aset Marianne Mikko ja naiskogu Kadri eestvedamisel rahvusvahelise aktsiooni raames üleilmne ühistantsimine naistevastase vägivalda vastu.

ÜRO andmetel satub vägistamise ohvriks või kogeb muud füüsilist vägivalda kolmandik naistest ehk üle ilma kokku umbes üks miljard naist. 2014. aasta andmete järgi koges iga viies Eesti naine partneri poolt füüsilist või seksuaalset vägivalda ning pooled naistest vaimset vägivalda.

Ärihommikusöök Jõhvis

15. veebruaril toimus Jõhvis ärihommikusöök, kus osales üle 40 huvilise. Tänu riigi valmidusele ettevõtteid toetada, Jõhvis ja Narvas väljaarendatud tööstusparkidele ning kvalifitseeritud tööjõu olemasolule on 2016 aasta soodne aeg kasvavatele ettevõtetele laienemiseks Ida-Virumaale.

Foto: Põhjarannik

Kas sul on liikmemaks makstud?

Liikmemaksu maksmine ei ole mitte ainult põhikirjaline kohustus, vaid annab sulle võimaluse kaasa rääkida erakonna suundades. Liikmemaksu tasumisega toetad oma piirkonna tegevusi ja tugevdad erakonda.

Liikmemaksu suurus on:

5 eurot aastas – töötutele, pensionäridele, õpilastele ja üliõpilastele;
10 eurot aastas – isikutele, kelle sissetulek on alla 1000 € ühes kalendrikuus;
20 eurot aastas – isikutele, kelle sissetulek on üle 1000 € ühes kalendrikuus.

Sotsiaaldemokraatlik Erakond:

EE 711 010 022 000 260 009 SEB Pangas,
EE 762 200 221 015 674 174 Swedbankis.

Sinu panus loeb!

Retsept

Kristen Kanariku kodustatud Bologna kaste

600 g veisehakkliha

2 purki (2 x 400 g) tükeldatud tomatit

500 g püreestatud tomatit

4 küüslauguküünt

1 punane tsilli

2 porgandit

Soola

Pipart

Basiilikut

Suhkrut

Jagub umbes kuuele. Sellest võib ka täpselt poole väiksema koguse teha.

VALMISTAMINE

Nii nagu Bologna kastmega ikka, saab parimad maitseid kokku, mida kauem kastel kaane all haududa lasta. Kiire elu kõrval saab aga hea kastme ka poole tunniga valmis. Selle kodustatud Bologna kastme saab valmis ülilihtsalt.

Vajalik on esmalt praadida hakkliha, kuni ta on kergelt pruun. Praadida on kõige sobivam keskmisel kuumusel. Liha maitsestada soola ja pipraga. Seejärel lisada sinna hulka esmalt hakitud sibul ja tsilli. Veidike segada ning lisada peeneks riivitud porgand, hakitud küüslauk ning basiilik (eelistatud värsket). Seejärel jääb vaid lisada tükeldatud tomatid ja püreestatud tomatid. Taas segada ning lisada siia paar-kolm teelusikat suhkrut ning maitsestada kergelt soola ja pipraga. Seejärel kaste kaane alla

ning lasta sellel kiirel päeval tõmmata kümme minutikest, aga kõige parema tulemuse jaoks lausa paar tundi nõrgal kuumusel.

Selle kodustatud kastme boonuse on asjaolu, et selle saab ka kärmelt valmis ning tulemus on väga maitsev. Aja olemasolul saab aga lõpuks päris meeldiva maitseelamuse. Sellise suure koguse teen koduselt just selle tõttu, et kaste on ka järgmine päev veel hea (kui mitte isegi parem) ja seega toidutegemise mure mitmeks päevaks lahendatud.

Samuti võib retseptist julgelt kõrvale jätta tsilli, kuigi külma talveilmakõrvale annab toidule mõnusa sooja juurde.

Bologna kastme juurde tuleb loomulikult keeta ka endale meelepärane pasta pakendi juhiste järgi, kui ise paremat viisi ei tea! ●

Kristen Kanarik

SDE Riigikogu fraktsiooni nõunik
SDE Lasnamäe osakonna esimees

Ristsõna

	SDE kontaktisik Urvestes	Anno Domini	North	SDE valimis- toimkonna liige	Lipitseja	Kirgas	Algorgani- satsioon	Kui on tarvis märke ronida, ära arva, et ootamine						
Silma- torkava soenguga kuritegelik tegelane														
...kaart			Rahaühik Monaco maakood											
H naaber		VASTUS SDE minister						VASTUS jätkub						
Tooraline							Verte Ebaõnnestumine, nurjaminek							
Social Venture Network				...karu Kavatsus, plaan					Indiana University	Tobu	Eesti Teaduste Akadeemia	Liiter		SDE Läänemaa piirkonna esimees (pildil)
Valus!			Munkade koosolek Väike kott										Väävel Puuviljad	
Lärm				Rõhumärk Assüüria ilmajumal								... isamaa on minu arm Eraldatud linnaosa		
	Mündi tagakülj SDE Ambla osakonna esimees								(Liha)roog Rooma 51					
... priori		Valgus- tugevuse ühik Ronitaim									Eesti Rahvus- ring- hääling Ohutis			
Lind				Lumekiht maapinnal või jääl Poolahv										Plahvata- ma pandav lõhkeaine- kogus
Noot			...jõgi Seade vee all oleva maavara kaevanda- miseks						la-minoor ... Süvari					
Seisus						Tulu ... Maran						Indian Army ...elu		
Naisenimi					...seisvus Tegelane "Nukitsa- mehes"					Lasum Homo homini lupus ...				
Suurem osa							VASTUS jätkub Ruumi- meeter						Lämmastik M naaber	
Tesla		Teose looja ... love you!							Inglise laulja Imagi- naarühik					
...migri						SDE Sõrve osakonna esimees								